

vlasti
vědné muzeum
jesenicka

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE ZŘÍZENÁ
A TRAFICOVANÁ OLOMOUCKÝM KRAJEM

Plán Vlastivědného muzea Jesenicka, příspěvkové organizace, na rok 2022

Základní údaje

Vlastivědné muzeum Jesenicka, p. o., je příspěvkovou organizací Olomouckého kraje, sídlí na adrese Zámecké náměstí 120/1, Jeseník, 790 01.

Statutárním zástupcem je Mgr. Pavel Rušar, ředitel.

Vlastivědné muzeum Jesenicka bylo zřízeno na základě Zřizovací listiny vydané zřizovatelem – Olomouckým krajem – dne 17. 3. 2003.

Muzeum plní činnost muzea podle zákona 122/2000 Sb., v platném znění a podle dalších relevantních platných zákonů, vyhlášek a metodických pokynů Ministerstva kultury.

Organizace je právnickou osobou, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese zodpovědnost z těchto vztahů vyplývající, je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě, oddíl Pr., vložka 725.

Vlastivědné muzeum Jesenicka, p. o., spravuje dvě kulturní zařízení – Vodní tvrz v Jeseníku (Zámecké náměstí 120/1) a Muzeum Vincenze Priessnitze v areálu Priessnitzových léčebných lázní v Jeseníku Lázních (Priessnitzova 175). Budovu Vodní tvrze má pronajatou od Lesů ČR, s. p., budovu muzea Vincenze Priessnitze od města Jeseník. Dále pronajímá prostory v Javorníku a v Jeseníku (ul. Beskydská a na Zámeckém náměstí), a to pro účel depozitářů a odborných pracovišť, a také garáž na Zámeckém náměstí v Jeseníku jako technické zázemí pro vozový park.

Obsah

Základní údaje	1
Obsah.....	2
Úvod a vize	3
Ediční, vydavatelská a prezentační činnost.....	11
Výstavy krátkodobé 2022 – Galerie ve Vodní tvrzi.....	11
Výstavy krátkodobé 2022 – Hlavní výstavní sál Vodní tvrze	12
Výstavy krátkodobé 2022 – Foyer ve Vodní tvrzi	12
Výstavy krátkodobé 2021 – Kulturní dům Javorník.....	13
Výstavy krátkodobé 2021 – autorské výstavy zapůjčené do jiných muzeí/institucí	13
Výzkumná činnost	14
Oddělení historie (oddělení společenských věd Jeseník a oddělení společenských věd Javorník).....	14
Oddělení archeologie	15
Oddělení biologie	15
Oddělení geologie.....	15
Další:	16
Sbírkotvorná činnost	17
Oddělení historie (oddělení společenských věd Jeseník a oddělení společenských věd Javorník).....	17
Oddělení archeologie	17
Oddělení biologie	18
Oddělení geologie.....	18
Vzdělávací činnost	20
Exkurze	20
Přednášky tematické – Vodní tvrz (Rytířský sál).....	21
Přednášky k výročím a připomenutí významných událostí – Vodní tvrz.....	22
Nabídka edukačních programů pro školy – Vodní tvrz/exteriér	22
Pilotní a významné projekty	23
Standardy	24

Úvod a vize

Jako tradiční a paměťová instituce bude Vlastivědné muzeum Jesenicka na jedné straně naplňovat charakteristiky typické muzejní práce, na druhé straně však bude jako instituce výzkumná a vzdělávací pokračovat v nastoupeném trendu inovací a modernizace.

Z hlediska tradičního chápání muzejnictví půjde především o činnost související se sbírkami, jejich shromažďováním, obstaráváním a ochranou, a také o činnost výstavní – prezentační. Dle platné legislativy bude VMJ spravovat předměty sbírkové povahy. Bude je evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti, a to formou dlouhodobých expozic či krátkodobých výstav. V rámci činnosti výzkumné je bude zpřístupňovat v jistém smyslu skrze výsledky badatelské činnosti, která se bude týkat předmětů přímo, případně prostředím, ze kterého pocházejí, a to ať už se jedná o prostředí přírodní či kulturní.

Z hlediska inovačních aktivit jednak naváže instituce na v nedávné době pilotované vzdělávací moduly (zejm. tzv. T-expedici, T-praxe), a také se zaměří na projekty v oblasti digitálních technologií spjatých s muzeem či uměním obecně (např. tokenizace), event. na další činnost v kyberprostoru. Instituce bude také dále zvyšovat účinnost funkčních sítí v regionu, zejména krajské sítě podpory nadání a také sítě regionálních aktérů ve vzdělávání.

Instituce bude muset vyvíjet také činnost administrativní, organizační a ekonomickou dle platných zákonů, vyhlášek a jiné legislativy.

V rámci **výstavní politiky muzea (prezentační činnost)** bude instituce pokračovat v provozu zaběhnutých expozic ve Vodní tvrzi, tj. tradiční archeologické a historické expozice a dvou moderních multimediálních expozic Spirály času Země a Čarodějnických procesů na Jesenicku. V závislosti na rozhodnutí zřizovatele stran realizace potenciální investiční akce dojde také k vybudování nové expozice Fauna a flóra na Jesenicku, která bude orientována na dětské návštěvníky. Projektová dokumentace k této expozici je připravena.

Přechodně na hlavní sezónu bude také zpřístupněna expozice v rodném domě Vincenze Priessnitze. Rozhodnutí ohledně rekonstrukce muzea Vincenze Priessnitze budou navázána na jednání města Jeseník jakožto majitele budovy s radou Olomouckého kraje. Projektovou dokumentaci na případnou rekonstrukci má muzeum i v tomto případě již připravenou.

Rozsah a počet krátkodobých výstav je pro rok 2022 navýšen, neboť v posledních letech došlo ke stabilizaci personální situace v muzeu a tím i k možnosti zapojení odborných pracovníků do přípravy výstav. Některé výstavy budou navázány na existující programy v oblasti muzejnictví (Zlaté české ručičky), na inovační vzdělávání (Interaktivní prázdninová herna), ale také na reflexi vědy a výzkumu (Zaniklá sídla Moravy a Slezska), a to zejména při spolupráci s univerzitami (zejm. UPOL), výzkumnými centry (OUSHI, CATRIN, Pevnost poznání) a dalšími institucemi.

Při volbě konkrétních témat výstav bude respektován charakter muzea jakožto regionální instituce, která se v přibližném rozsahu zabývá v humanitních oblastech územím, které je vymezeno obdobně dnešnímu SO ORP Jeseník, a opět v přibližném rozsahu v přírodních oblastech územím přesahující

zmíněné vymezení do oblastí Hrubého i Nízkého Jeseníku, Zlatohorské vrchoviny a Králického Sněžníku. Volbu témat do určité míry ovlivní i odhadovaná zajímavost pro potenciální zájemce. Témata se budou týkat všech oborově vymezených oblastí, které jsou muzeu vetknuty zřizovací listinou, ale i dalších. Muzeum se zaměří na zpracování témat, která nejsou pro současnou zejména mladou generaci intuitivní, ale jejichž pochopení je zvláště v současné situaci velmi důležité (dějiny zdravotní a lázeňské péče, vývoj léčiv). Vzhledem k přetrvávající absenci galerie v Jeseníku se záměry budou týkat i umění, resp. dějin umění. Podstatnou část výstav budou tvořit i klasické konzervativní historické výstavy, oblíbené především u seniorů. Na hlavní sezónu naopak muzeum připraví výstavy zaměřené na dětského návštěvníka.

Jeden ze svých základních úkolů bude muzeum naplňovat prostřednictvím **výzkumné činnosti**. I v roce 2022 se výzkumná činnost bude orientovat na zřizovací listinou vymezený region, tj. okres Jeseník a oblast Jeseníků v širším geografickém smyslu a výjimečně přesáhne hranice regionálního vymezení. Nadregionální vymezení se bude týkat zejm. dějin vodoléčby. Odborní pracovníci budou samostatně i ve vzájemné spolupráci a s odborníky z vnějšku přispívat k rozvoji poznání v přírodovědných i humanitních oborech; v roce 2021 zejména v oborech historie (regionální dějiny, dějiny medicíny, dějiny vodoléčby, významné osobnosti), biologie (botanika, zoologie) a geologie (ledovcové zalednění), dále také v oborech etnografie, kunsthistorie, geografie a archeologie.

Muzeum bude dále pokračovat v udržování vysokého standardu vědeckých prací a výstupů. Nadále budou oceňovány výsledky prezentované v odborných recenzovaných vědeckých časopisech a sbornících a odborní pracovníci zaměřeni újeji na vědecký výzkum budou publikovat i studie s impaktem. Výsledky ne toliko odborně zaměřených výzkumů (vlastivědná badatelská činnost) budou prezentovány pro veřejnost přijatelnou formou, často populárně-naučnou.

Z hlediska ryze odborné činnosti budou preferovány jakékoliv seriózní recenzované a impaktované časopisy. Mimořádně oceňovány budou výstupy zapsané v uznávaných databázích jako je *Web of Science* či databáze *Scopus*. Z hlediska publikace popularizačních prací dojde k zacílení na *Naše město*, *Kulturní revue Olomouckého kraje*, *Lázeňské prameny* a také na časopis *Jeseníky – Rychlebské hory*, který muzeum bude vydávat společně se sdružením Erebia a s CHKO Jeseníky. Popularizace budou publikovány i v časopisech vydávaných spolky odsunutých Němců z doby po druhé světové válce (např. *Altvater*). Jakousi pomezí instancí mezi odbornými časopisy a platformami popularizačními bude prostor dvou vlastivědných sborníků, které vydává Vlastivědné muzeum Jesenicka ve spolupráci se Státním okresním archivem Jeseník a se Společností Vincenze Priessnitze. Jedná se o sborník *Jesenicko a sborník svatováclavských setkání*. Pro totéž budou publikovány články i v jiných sbornících obdobných institucí, ať už recenzovaných či nikoliv.

Publikace v *Našem městě*, *Jesenickém týdeníku* a *Lázeňských pramenech* nebude využívána pouze jako prostor pro uveřejnění kratších článků a studií popularizačního rázu, ale především prostorem, ve kterém je možno různá témata regionální vlastivědy představit širokému spektru čtenářů (místních, turistů, lázeňských hostů a obecněji lidem, ke který se vlastivědná činnost jinými kanály nedostává). V tomto smyslu budou publikace tohoto druhu chápány plnohodnotně, jako samostatná kategorie sledující jiné cíle. Zatímco čtenáři odborných statí se řadí do desítek a týkají se vždy

vymezených oborů, a vlastivědné sborníky zaujímají především zájemce o regionální vlastivědu (desítky, maximálně nižší stovky čtenářů), tak zmíněné platformy zasahují široké obecnost a čtenáři se počítají jen na Jesenicku na vyšší stovky, a dokonce tisíce.

Muzeum v rámci popularizačních snah rozšíří vydavatelskou činnost a vedle obou tradičních sborníků připraví k vydání či přímo vydá minimálně dvě publikace, které se budou týkat regionální vlastivědy. Témata se zaměří pravděpodobně na 200. výročí založení jesenických lázní, méně známé regionální osobnosti či např. na různé drobnosti a zajímavosti z regionu, o kterých pracovníci již psali i v rámci jiných platforem.

Vlastivědné muzeum Jesenicka bude také dále pokračovat v oblíbených *podcastech*, jimiž rovněž šíří povědomí o vědeckých výsledcích práce odborných pracovníků. Na jejich tvorbě už však nebude pokračovat s Městskými kulturními zařízeními, neboť tyto podcastovou formu práce chápaly spíše pouze jako náhradu jiné činnosti v době uzavírek v rámci opatření proti pandemii covidu-19. Jednotliví odborní pracovníci, ale i externí hosté, budou v rámci krátkých, přibližně třicetiminutových rozhovorech s moderátorem hovořit o vybraných tématech (hrady, botanika, vodoléčba, prameny, pověsti, zaniklé osady, dějiny obcí, sudetské dějiny, osobnosti z regionu ad.). Cílem této aktivity je jednak o tématech z prostředí regionální (vlasti)vědy promluvit silněji v kyberprostoru, a zaujmout tak mladší generaci, jakož i nabídnout příjemný poslech široké veřejnosti např. při práci či odpočinku.

Posílení výzkumné činnosti je výsledkem nově nastavených priorit od roku 2017, naráží však již na strop z hlediska možnosti nasazení odborných kapacit. Objem výzkumu bude tedy srovnatelný s rokem 2021.

Instituce bude v rámci **sbírkotvorné činnosti** pokračovat akvizicemi a péčí o sbírkový fond. Akvizice budou realizovány skrze sběry odborných pracovníků, dary, převody a také skrze nákupy. Instituce v roce 2021 vytvoří přebytek hospodaření, o jehož převedení do fondu investic požádá zkraje roku 2022 zřizovatele. Tyto prostředky budou určeny na posílení sbírkotvorné činnosti, neboť každoroční náklady na pořizování nových sbírek v rámci několika desítek tisíc Kč nejsou již z hlediska vytváření sbírky přijatelné. V případě souhlasu zřizovatele budou prostředky přibližně v polovině roku převedeny na investiční účet a odsud využity zejména pro kunsthistorické akvizice. Celkově se očekává, že částka na nákup sbírek bude přesahovat v roce 2022 jedno sto tisíc Kč.

Sbírky budou v souladu se zřizovací listinou odborně zpracovávány, sbírkové předměty řádně evidovány v evidenci chronologické a systematické a následně inventovány podle příslušné legislativy.

V rámci inovací bude pokračovat další posilování digitalizačních procesů, které mají pro VMJ vysokou prioritu. Díky velkokapacitnímu skenovacímu přístroji probíhá kvalitní tvorba digitálních záznamů. Pro další léta se zvažuje povýšení digitalizační úrovně ve smyslu profesionálního skenování 3D objektů, v průběhu roku 2022 bude tato varianta dále diskutována (má své zastánce, ale i odpůrce) a v případě shody bude podána žádost o dotaci na digitalizaci u Ministerstva kultury ČR.

V souladu s *Plánem rozvoje Vlastivědného muzea Jesenicka* pro období 2021 až 2023 se bude digitalizace sbírkového fondu ve VMJ v roce 2022 soustředit na digitalizaci dvojrozměrných předmětů ve sbírkách spravovaných VMJ a zejména jejich prezentaci prostřednictvím portálu eSbírky. Mezi konkrétní úkoly pro rok 2022 spadá dosažení počtu 1 200 veřejně prezentovaných záznamů na stránkách portálu eSbírky a zejména zahájení prezentace předmětů ze Sbírek původního Městského muzea v Javorníku, která nebyla do roku 2022 z technických důvodů možná. Oddělení se dále bude soustředit na vytváření vnitřních metodických dokumentů pro systematizaci digitalizace a využití oborových platform pro prezentaci digitalizátů v případě specifického sbírkového fondu (import dat do Pladias apod.).

V roce 2022 proběhnou dvě řádná setkání *Poradního sboru ředitele pro sbírkotvornou činnost*, jarní a podzimní, pokud to epidemiologická situace dovolí. InSTITUTE ZVÁŽÍ DALŠÍ investice do restaurování sbírkových předmětů. InSTITUTE bude vyhledávat možnosti finančních grantů a dotací tak, aby mohla být celková částka na akvizice navýšena, a to zejména skrze dotační nabídku Ministerstva kultury ČR.

Institute se bude i v roce 2022 potýkat s absencí pracovníka, v jehož náplni by bylo zejména ošetřování, restaurování a konzervování sbírkových předmětů. Základní ošetření budou provádět odborní pracovníci, konzervování a restaurování bude řešeno pouze v omezeném rozsahu, a to externí službou či ve spolupráci s jinými muzei. V průběhu roku vstoupí institute se zřizovatelem do jednání ohledně zřízení nové pozice restaurátora.

Vlastivědné muzeum Jesenicka v oblasti **vzdělávací činnosti** v roce 2022 naváže na úspěšně pilotované a inovační programy ve vzdělávání, zrealizuje zejména badatelsky a sbírkotvorně orientovanou T-expedici, nabídne jeden či dva individuální programy T-praxí, ale zaměří se také na opětovné posílení i konzervativnějších vzdělávacích modulů pro potenciální návštěvníky muzea či pro žáky partnerských základních a středních škol.

Z hlediska konzervativních vzdělávacích modulů představí VMJ celou řadu přírodovědně i humanitně orientovaných přednášek, a to zejména z oborů historie, archeologie, etnografie, geologie, geografie, biologie, a také různé mezioborové přednášky. Odborní pracovníci muzea, event. externí spolupracovníci, povedou také některé exkurze po regionu Jesenicka. Odborní pracovníci muzea obnoví nabídku klasických muzejních edukačních programů, které budou nabízeny školám. Přednášky a exkurze budou mířit naopak na seniory, event. širší veřejnost zájímaví se o regionální vlastivědu.

Z hlediska vzdělávacích programů, které muzejně-edukační prostředí inovují, se bude jednat zejména o tzv. T-expedici. T-expedice Jeseníky je vzdělávací a badatelský projekt určený pro nadané a mimořádně nadané žáky z regionu Jesenicka i mimo něj, ve kterém ve spolupráci se svými učiteli, oborovými experty (univerzity, muzea) a také s mladšími i staršími spolužáky pracují žáci na badatelsky orientovaných tématech v oblasti techniky, přírodovědy i v oblasti společenských věd, přičemž některé sekce jsou zaměřeny přímo sbírkotvorně, tj. jejich cílem je sběr předmětů, které budou navrženy poradnímu orgánu ředitele VMJ pro sbírkotvornou činnost jako předměty vhodné k obohacení muzejních sbírek. Cílem projektu je nabídnout unikátní příležitost nadaným žákům zejm. z regionu Jesenicka zapojit se do téměř celoroční výzkumné aktivity orientované na přírodovědné a také společenskovední obory, a to za průběžného vytváření funkčních vazeb v regionu. Zároveň je

cílem také těmto žákům zprostředkovat kvalitní zpětnou vazbu nad výsledky jejich bádání, a to prostřednictvím reakcí na jejich vystoupení na závěrečné poster konferenci, na odborném sympoziu (svatováclavské setkání) a rovněž prostřednictvím reakcí na publikované výstupy. Cílem je také přinést učitelům kontakt s nadanými žáky v rámci badatelsky orientované výuky a jejich praktické poznatky doplnit teoretickým seminářem.

T-expedice je jesenickou veřejností oblíbená a organizace se pokusí navýšit maximální možnou kapacitu účastníků tohoto ročníku na 50 až 60. T-expedici 2022 zorganizuje VMJ ve spolupráci se SVČ Duha Jeseník.

Instituce nabídne také realizaci alespoň jedné T-praxe, tj. projektu, kdy je žákům ZŠ dána možnost podílet se na přípravě výstavy od návrhu tématu, přes badatelskou činnost v archivech a depozitářích, výběru sbírkových předmětů pro výstavu, po grafické ztvárnění výstavy, instalaci, propagaci až k samotnému zahájení.

Spolupráce se školami v rámci edukačních programů, T-expedice a T-praxe, povede na jedné straně k tomu, že rozsah programů a výzkumů bude moci být širší a bude pokryt kapacitou spolupracujících žáků, na druhé straně pak povede ke kontaktu žáků s výzkumným prostředím muzea, a tím k jejich rozvoji v oblasti vědy a výzkumu, ke stimulaci jejich zájmu o historii a přírodu regionu a umění a kulturu obecně.

Instituce bude dále působit jako člen Krajské sítě podpory nadání. Právě činnost v této skupině, činnost v regionální neformální skupině zaměřené na vzdělávání a realizované projekty dohromady lze označit jako za činnosti „síťovací“, kdy cílem je vytvoření aktivní sítě kontaktů, spoluprací a projektů, a to za dosažením synergického efektu v oblasti kultury, vzdělávání a výzkumu v regionu. V krajské síti podpory nadání a v Krajské koordinační skupině pro podporu nadání bude VMJ zastupovat ředitel, Mgr. Pavel Rušar. V rámci pracovní skupiny pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje bude instituci zastupovat historik, Mgr. Jan Petrásek.

V roce 2022 VMJ nenaváže na spolupráci s University of Cambridge ve věci přípravy a realizace architektonického a urbanistického online kurzu Architektura na Jesenicku 10x jinak, a to z důvodu časové zaneprázdněnosti lektorů. Existuje však předběžná shoda, že partneři spolupráci obnoví v roce 2023.

Vlastivědné muzeum Jesenicka bude dále pokračovat ve vzdělávání vlastních zaměstnanců v rámci odborných seminářů a konferencí (odborných u odborné sekce a managementových a marketingových u sekce organizační). Důraz pro všechny pracovníky bude kladen na seznámení se s moderními trendy v oblasti muzejnictví, vzdělávání i výzkumu. Za tímto účelem nabídne instituce svým zaměstnancům relevantní zdroje a rovněž zorganizuje či nabídne možnost výjezdu do relevantních institucí.

Pro Vlastivědné muzeum Jesenicka je vzdělávací činnost už několik let tradičně tou velmi důležitou, preferovanou a charakterem inovativní, a tak by tomu mělo být v roce 2022 i v letech následujících.

Další inovační rozvoj vzdělávací činnosti však už naráží na samy hranice kapacity zejména ve smyslu organizačních a administrativních sil.

V rámci **činnosti pořadatelské** společně s partnery (Státní okresní archiv Jeseník, Společnost Vincenze Priessnitze, Městská kulturní zařízení Jeseník) připraví Vlastivědné muzeum Jesenicka opět tradiční zářiové svatováclavské setkání. Jeho hlavním modulem opět bude vlastivědné sympozium s odbornými, vlastivědnými i popularizačními příspěvky odrážející publikace ve svatováclavském sborníku. Tématem sympozia, jakož i celého svatováclavského setkání bude pro rok 2022 *Zdraví z kraje Vincenze Priessnitze*. Příležitost vystoupit na sympoziu dostanou i mladí nadaní badatelé z projektu T-expedice, kterým se tak dostane té nejlepší zpětné vazby od posluchačů sympozia z univerzit, ústavů, muzeí, ale také ze strany široké veřejnosti. Tradičními moduly svatováclavského setkání budou pietní akt k připomenutí násilné internace řádových sester do javornického výběžku republiky v době vlády komunistické strany, slavnostní koncert ke Dni české státnosti i výstava zaměřená na dějiny nemocniční a lázeňské péče na Jesenicku, resp. její komentovaná prohlídka 29. září. V případě příznivého počasí pak i exkurze po jesenických pramenech.

Vzhledem ke zkušenostem z posledních dvou let vzhledem k opatřením zavedeným státními orgány v boji proti pandemii nemoci covid-19 Vlastivědné muzeum Jesenicka pro rok 2022 ustoupí z pořadatelství tradičního řemeslného vánočního jarmarku, který se odehrával povětšinou v první polovině prosince.

Hlavním pořadatelským počinem roku 2022 bude pro VMJ vzdělávací, badatelská a sbírkotvorná T-expedice, o které je pojednáno v části vzdělávací tohoto plánu.

Instituce uspořádá několik menších připomínkových aktů k různým výročím, a to povětšinou v budově Vodní tvrze (zejm. Rytířský sál). Např. se bude jednat o výročí konce druhé světové války, připomínka dne veteránů, připomínky ke 33 letům sametové revoluce či např. přednáška k výročí založení Československa.

Vlastivědné muzeum Jesenicka nabídne rovněž své organizační a jiné kapacity jako spolupořadatel mnoha dalších **akcí regionálního charakteru**, zejména česko-německého kulturního a historického festivalu IM ZENTRUM a sousedského festivalu JESNĚNÍ pořádaného partnery v oblasti kultury na Jesenicku.

Z dalších významných kulturních akcí nadregionálního charakteru se Vlastivědné muzeum Jesenicka připojí ke Dnům evropského kulturního dědictví i k tzv. Muzejní noci.

Instituce naváže na úspěšnou rekonstrukci **Rytířského sálu** z roku 2021 a po pilotních pronájmech začne v roce 2022 pronajímat Rytířský sál systematicky, a to pro různé společenské a kulturní akce, svatby, oslavy, koncerty apod. Po rekonstrukci toalet, schválené investici zřizovatele odložené na rok 2022, bude Rytířský sál fungovat jako samostatný prostor, jehož bude možné využívat, aniž by bylo nutné mít zároveň otevřené a přístupné muzejní prostory. Rytířský sál je unikátním historickým prostorem ve městě a jeho využívání v tomto smyslu bude v prostorách Vodní tvrze velmi vhodné. Potenciálně přínosným bude nové řešení Rytířského sálu také pro rozpočet organizace.

V **propagační činnosti** bude instituce pokračovat v současných propagačních kanálech (tiskoviny, zejm. měsíčních *Naše město*, *Šumperský a jesenický deník*, *Jesenický týdeník*, *Lázeňské prameny*, *Kulturní revue Olomouckého kraje* a další, dále tištěné plakáty a informační letáky. Instituce zvýší kvalitu propagace na sociálních sítích a udrží vysokou kvalitu propagace v médiích, televizi i rádiu. Ve spolupráci se zřizovatelem se pokusí zaměřit také na billboardovou reklamu, zejména zacílenou na mimořádné akce muzea (T-expedice, Vánoční jarmark).

Organizace bude dále spravovat internetové stránky www.muzeumjesenik.cz. Instituce v návaznosti na možnosti rozpočtu zavede anglicko-jazyčnou mutaci webu, případně i německo-jazyčnou.

Ekonomické, technické a organizační záležitosti budou zřejmě i v roce 2022 odvislé od vývoje pandemie covidu-19, přičemž je možné, že do rozhodné míry bude situace v souvislosti s pandemií ovlivňovat téměř všechny činnosti VMJ. Z hlediska realizace **investic** považuje Vlastivědné muzeum Jesenicka za svou jednoznačnou prioritu provedení rekonstrukce toalet ve Vodní tvrzi. Instituce má i další investiční priority, za zejména důležitou považuje výměnu kotlů v budově Vodní tvrze, a to v souvislosti s opatřeními pro energetické úspory. K dílčím opravám (zřejmě z vlastních provozních prostředků nebo z prostředků investičního fondu) by mohlo dojít v expozicích i v dalších prostorech Vodní tvrze, depozitářů a odborných pracovišť na Beskydské ulici i v Muzeu Vincenze Priessnitz v Jeseníku-lázních.

Instituce požádala zřizovatele i o investici pro výstavu nové expozice Fauny a flóry na Jesenicku, avšak vzhledem k vývoji cen na stavebním trhu bude muset dojít k aktualizaci rozpočtu. Při této příležitosti odpovědní pracovníci společně s architekty provedou v expozici ještě změny, a to za účelem nabídnutí atraktivního programu dětským návštěvníkům, zejm. pro první a druhý stupeň základních škol.

V roce 2022 bude VMJ usilovat o získání externích zdrojů formou dotací a grantů. Instituce požádá o osmdesátiprocentní krytí vzdělávací a badatelské T-expedice od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, a to ve spolupráci se SVČ Duha Jeseník v dotačním programu Podpora nadaných žáků. Zbývajících 20 procent se pokusí instituce získat u nadačního programu ČEZ. VMJ bude také dále usilovat o získání financí prostřednictvím všech relevantních programů vyhlašovaných Ministerstvem kultury ČR (zejména pak ISO II, Akviziční fond, Podpora výstavních aktivit aj.). VMJ v současnosti očekává zvýšený objem možností v souvislosti se schválením Národního plánu obnovy, u něhož předpokládáme zapojení s ohledem na charakter výzev. I v roce 2022 bude instituce usilovat o získání účelových financí z rozpočtů menších samosprávních celků. Vlastivědné muzeum Jesenicka také v roce 2022 připraví ve spolupráci se Slezským zemským muzeem projekt za účelem vytvoření několika dokumentárních filmů, encyklopedie, tří výstav a několika katalogů, jakož i vzdělávacích programů vždy s tematickým zaměřením Jesenicka. Projekt bude použit v dotačním programu NAKI III, jeho odeslání se očekává v dubnu 2022.

V průběhu roku 2022 ukončí svoji činnost poradní skupina ředitele VMJ, jejímž tématem byly zásadní úpravy Vodní tvrze ve smyslu celkové rekonstrukce i ve smyslu urbanistickém. Součástí skupiny jsou kromě zřizovatelem vybraných architektů také starostka města Jeseník, městský architekt, zástupce Odboru sportu, kultury a památkové péče Olomouckého kraje, ředitelka Státního okresního archivu

Jeseník, zástupci památkového ústavu a další. Důvodem ukončení činnosti této skupiny je shoda na variantě rekonstrukce a dohotovená studie. Instituce v roce 2022 projedná se zřizovatelem žádost o investici na projektovou dokumentaci odrážející závěry studie, jejíž výše se odhaduje na přibližně dva miliony Kč. K celkové rekonstrukci Vodní tvrze by mohlo dojít kolem roku 2025, rozpočet je odhadován na 50 milionů Kč.

Před jakoukoliv výraznější rekonstrukcí Vodní tvrze bude potřeba dořešit statické problémy, k nimž budou prováděny v roce 2022 další studie. Je pravděpodobné, že v průběhu roku vzniknou další požadavky na investiční akce právě na základě zjištění ohledně statiky. Rámcově lze odhadnout částku na nižší statisíce Kč. Tyto investice bude VMJ projednávat s Odborem sportu, kultury a památkové péče, přičemž předpokladem je jejich krytí z investičního rozpočtu Olomouckého kraje.

Instituce plánuje pro rok 2022 vyrovnaný rozpočet, resp. lehce přebytkový za účelem následného posílení fondu investic, který je díky stoprocentním odvodům z odpisů vyhlášených zřizovatelem nyní po příjmové stránce zamrzlý. Pro sestavení vyrovnaného rozpočtu je nezbytné, aby provozní příspěvek od zřizovatele dosahoval přinejmenším výše příspěvku v roce 2021. Účetní jednotka dále navýší rezervní fondy a tím dále posílí finanční stabilitu pro případ potenciálních nenadálých výkyvů v budoucnosti. Proti méně výrazným potenciálním ekonomickým výkyvům by měla být instituce v roce 2022 odolná.

Instituce dodrží závazné ukazatele, rozpočet tvořený zejména příspěvkem zřizovatele bude doplněn o vlastní tržby, sponzorské dary, peněžní prostředky z projektů a poskytování služeb. Instituce využije grantů ministerstva kultury i školství. Je nicméně třeba poukázat na fakt, že dotace jsou pro muzeum velmi administrativně zatěžující, že administrativní sekce je stále nedostatečná (ředitel, asistentka ředitele, externí účetní, chybí ekonom, administrátor).

Na základě dohody se zřizovatelem VMJ pravděpodobně zahájí doplňkovou ekonomickou činnost, bude-li to vzhledem k záměrům nutné.

V oblasti **personální politiky** organizace bude plánovat činnost tak, aby naplnila a nepřekročila závazné ukazatele dané zřizovatelem. V průběhu roku budou obsazeny pozice ředitele, odborných pracovníků, pracovníků na recepci, výtvarníka, asistentky ředitele, technického správce budov, uklízečky a dokumentátora a správce agendy sbírek. Účetní, IT, grafické i mzdové záležitosti budou řešeny externě, ekonomické záležitosti dále ředitelem VMJ i externě. Vedení instituce bude usilovat o udržení příznivého pracovního klimatu na všech pracovištích, postupná realizace plánu činnosti bude probíhat na základě diskuze a spolupráce.

Realizace plánu a jeho jednotlivých modulů se bude odvíjet od rozpočtu schváleného zřizovatelem stejně jako vývojem pandemie covidu-19 v ČR.

Ediční, vydavatelská a prezentační činnost

V rámci ediční činnosti budou i v roce 2022 institucí vydány dva odborné sborníky: *Jesenicko* a *Sborník příspěvků k XXII. ročníku svatováclavského setkání, a rovněž dva popularizační a odborně-naučné časopisy (*Jeseníky – Rychlebské hory*). Mimo edice budou vydány minimálně dvě další vlastivědné publikace. V rámci výstavní činnosti budou zpřístupněny tři stálé expozice (Spirála času Země, Čarodějnické procesy na Jesenicku v 17. století, Historie a archeologie Jesenicka), expozice Vincenz Priessnitz a lázně Gräfenberg bude přístupná pouze v omezeném režimu přes hlavní sezónu.*

Plán krátkodobých výstav zamýšlených pro rok 2020 podává následující přehled:

Výstavy krátkodobé 2022 – Galerie ve Vodní tvrzi

do 2. 1.2022	Zmizelý Hrubý Jeseník Mgr. Matěj Matela, Mgr. Bc. Markéta Kobierská (výstava zahájena 15. 9. 2021)
11. 1. – 27. 3.	Příběh knih a knihoven na Jesenicku Mgr. Pavel Žurek
5. 4. – 19. 6.	Uhlířství na Jesenicku Mgr. Matěj Matela
28. 6. – 18. 9.	Prázdninová herna Zuzana Laštovicová, Dis.
27. 9. – 27. 11.	Zaniklá sídla Moravy a Slezska Mgr. Jan Petrásek, Mgr. Pavel Žurek
6. 12. – 8. 1. 2023	Betlémy místní i daleké Bc. Kamil Tomášek (přesah do roku 2023)

Výstavy krátkodobé 2022 – Hlavní výstavní sál Vodní tvrze

do 9. 1. 2022

Vánoční překvapení

Mgr. Milan Rychlý, Mgr. Matěj Matela

(výstava zahájena 1. 12. 2021)

1. 2. – 4. 9.

Zlaté české ručičky

Pavel Macháček, Mgr. Milan Rychlý

13. 9. – 1. 1. 2023

Nemocniční a lázeňská péče na Jesenicku

Mgr. Jan Petrásek

(přesah do roku 2023)

Výstavy krátkodobé 2022 – Foyer ve Vodní tvrzi

1. 2. – 31. 3.

Pravěké pralesy v Arktidě

Mgr. Martin Hanáček, Ph.D.

1. 6. – 30. 9.

Kaltenštejn pohledem archeologa

Mgr. Milan Rychlý

1. 11. – 8. 1. 2023

Historie sáňkařského oddílu v Jeseníku

Pavel Macháček

(přesah do roku 2023)

Výstavy krátkodobé 2021 – Kulturní dům Javorník

(výstavy realizované ve spolupráci Vlastivědného muzea Jesenicka a Městského kulturního střediska Javorník)

duben–květen	Hrad Kaltenštejn pohledem archeologa Mgr. Milan Rychlý (VMJ) a Ing. Lucie Hečsková (MKS)
červen–září	Krajina a lidé – české Slezsko Pracovníci SZM + Mgr. Milan Rychlý (VMJ)
říjen–listopad	Paměť hřbitovů Mgr. Milan Rychlý (VMJ) a Ing. Lucie Hečsková (MKS)

Výstavy krátkodobé 2021 – autorské výstavy zapůjčené do jiných muzeí/institucí

jaro/léto/podzim	Zmizelý Hrubý Jeseník Umístění – Vlastivědné muzeum v Šumperku Mgr. Matěj Matela a Mgr. Markéta Kobierská
celoročně	Extrémní jevy na Jesenicku pohledem meteorologa Umístění – Volareza, p. o., Jeseník Bc. David Abrahánek, Mgr. Pavel Rušar

Výzkumná činnost

Oddělení historie (oddělení společenských věd Jeseník a oddělení společenských věd Javorník)

- Instituce v případě obnovení soukromé grantové možnosti znovu zařadí do výzkumného plánu výzkumný záměr VMJ_HIS_PZ1920 zaměřený na dějiny průmyslu a zemědělství na Jesenicku (Mgr. Pavel Rušar, Pavel Macháček, Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D. a Mgr. Vojtěch Pokorný, Ph.D.). I v případě, kdyby soukromý grant nebyl obnoven, dojde k částečnému pokračování výzkumu v tématu „Akce kulak na Jesenicku“, která zmapuje osudy rolníků z 50. let 20. století (Pavel Macháček).
- Výzkumný záměr VMJ_HIS_VPDFV zaměřený na Vincenze Priessnitze, vodoléčbu a historiografii bude pokračovat, přičemž je plánováno i jeho ukončení vydáním publikace k tématu (Mgr. Jan Petrásek, Mgr. Pavel Rušar). Studie bude doplňovat bádání o Vincenzi Priessnitzovy z hlediska dějin medicíny a z hlediska historiografie.
- V roce 2021 došlo k dokončení Dějin obce Bělá pod Pradědem kolektivem pracovníků VMJ, výzkumný záměr se signaturou VMJ_HIS_DoB bude zkraje roku 2022 ukončen (Mgr. Jan Petrásek, Mgr. Milan Rychlý, Pavel Macháček, Mgr. Božena Kaňáková, Mgr. Jan Stejskal, Bc. Kamil Tomášek).
- Výzkumný záměr VMJ_HIS_SD1920 týkající se sudetoněmeckých dějin je i pro rok 2022 pozastaven.
- Výzkumný záměr VMJ_HIS_DZLP – zpracování dějin zdravotní a lázeňské péče na Jesenicku – výstupem v roce 2022 bude výstava a doprovodný program. Mgr. Jan Petrásek, historik. Záměr bude finančně částečně pokryt z dotace na svatováclavské setkání 2022 (doprovodná výstava).
- Výzkumný záměr VMJ_HIS_ŘNR, který bude v roce 2022 zakončen studií ve sborníku bruntálského vlastivědného muzea, se bude věnovat aktivitám Řádu německých rytířů v nejvyšších partiích jesenických hor (Mgr. Matěj Matela)
- Výzkumný záměr VMJ_HIS_LESY se zaměří na analýzu způsobu hospodaření ve vybraných částech Hrubého Jeseníku i dalších oblastech v minulosti, zacílí také na uhlířství a dřevařství, minimálním výstupem budou odborné studie a články (Vlastivědný věstník moravský, Časopis Slezského zemského muzea ad.). (Mgr. Matěj Matela)
- Výzkumný záměr VMJ_HIS_OSOB se zaměří na zpracování osudů méně známých postav z historie Jesenicka, a dále pak osobou významného lékaře Adolfa Lorenze z Vidnavy či antifašistou Otto Halkem; z hlediska výstupů bude představena knižní publikace (Zvoník z Cukmantlu, dvacet polozapomenutých osobností Jeseníků), dále pak obsáhlá studie ve sborníku XXII. svatováclavského setkání (Dr. Adolf Lorenz) a rovněž odborný článek ve Vlastivědných listech Slezska 2022 (poslanec Otto Halke).
- Další výzkumné úkoly menšího rozsahu budou realizovány především v souvislosti s drobnou publikační činností, pro potřeby exkurzí či přednášek.

Pozn. V roce 2022 dojde k přejmenování Oddělení společenských věd Jeseník na Oddělení historie Jeseník a Oddělení společenských věd Javorník na Oddělení historie Javorník, souhrnný název, tedy Oddělení historie VMJ, zůstane.

Oddělení archeologie

- Výzkumné práce s technikou georadaru na místě historických popravišť – Javorník, Vlčice. Výzkumnému záměru je přiřazena signatura VMJ_ARCH_HP_JAV. Výzkum bude po ročním odkladu v roce 2022 obnoven.
- Výzkumné práce s technikou georadaru v Žulové, prověření podezření, že se může jednat o lokalitu s předsunutou věží hradu Friedberg, ve spolupráci se Slezským zemským muzeem.
- Zahájení výzkumných prací na hradě Koberštejn, jedná se o navázání na úspěšnou spolupráci na archeologických výzkumech na hradě Kaltenštejnu se Slezským zemským muzeem, oddělením archeologie, VMJ/SZM_ARCH_HRADY.
- Příprava informačních panelů POLE MRTVÝCH Javorník – pokračování.

Oddělení biologie

- V souvislosti s návratem bioložky Mgr. Ludmily Slezákové z mateřské dovolené bude vytvořen nový dlouhodobý výzkumný úkol se signaturou VMJ_BIO_PP zaměřený na výzkum polních plevelů na Jesenicku, v roce 2022 dojde v rámci výzkumu pouze k přípravným pracím, studiu literatury, ověřování historických lokalit a přípravy ke zmapování současného výskytu polních plevelů na Jesenicku.
- V rámci badatelské a pedagogické T-expedice se oddělení zaměří i na částečně badatelskou práci v tématu Jedovaté rostliny v regionu. Bioložka VMJ bude působit jako expert badatelské sekce pro skupinu vybraných žáků ve věku 13 až 16 let. Výsledkem bude poster představený na závěrečné poster konferenci a následně populárně naučný článek v časopise Jeseníky – Rychlebské hory, případně ve sborníku Jesenicko.
- Sběr floristických a faunistických dat formou náhodných pozorování se zaměřením na ochránářsky významné druhy (ohrožené, zvláště chráněné, invazní) a faunisticky, floristicky či fytogeograficky pozoruhodné výskyty. Zápis do databází PLADIAS a NDOP.
- Průzkum vybraných plevelných polí a postupné mapování mizejících a expandujících druhů.
- Dokumentace flóry a fauny Jesenicka formou sbírkových předmětů (zejm. herbářových položek). Rozšiřování a doplňování biologických podsbírek v souladu s dlouhodobou koncepcí budování badatelsky orientovaných sbírek, které v adekvátním rozsahu dokumentují přírodní poměry regionu a současně obsahují dostatečné množství srovnávacího materiálu, umožňujícího kvalitní výzkumnou činnost na biologickém pracovišti VMJ.
- pokračující účast v Akci Buteo – zimní sčítání kání

Oddělení geologie

- Geologický a geomorfologický vývoj Jesenicka v kvartéru, zejména s ohledem na ledovcové zalednění
- Mapování plošného výskytu projevů eolizace na klastickém materiálu v předpolí Rychlebských hor a Rejvízské hornatiny.
- Faciální vývoj a petrograficko-provenienční složení ledovcových sedimentů v pískovně u Kolnovic a případně na jiných lokalitách v závislosti na jejich odkrytosti.

- Studium dalších typů kvartérních sedimentů (eolické, fluviální, lakustrinních ad.) podle situací v terénu a mapování výskytu periglaciálních jevů.
- Geologickému výzkumnému záměru bude přiřazena signatura VMJ_GEO_KV. Výstupem budou publikace v odborné geologické literatuře a v regionální vlastivědné literatuře (zejm. Jesenicko). Budou pokračovat práce na monografické publikaci „Žulovská pahorkatina a Vidnavská nížina. Vývoj malebné krajiny pod Rychlebskými horami“.

Další:

- Výzkumná činnost týkající se přípravy výstav a vzdělávacích programů (přednášek, exkurzí, workshopů a dalších) a publikační činnosti (Jesenicko, Sborník k XXII. svatováclavskému setkání, Kulturní revue Olomouckého kraje ad.), a to dle témat představených v plánu. (převážně odborní pracovníci VMJ)
- Monitoring regionu v oblasti tradiční lidové kultury (Mgr. Jan Petrásek).
- Bádání v oblasti příprav informačních panelů – tipování nových lokalit (Mgr. Milan Rychlý).

Sbírkovatvorná činnost

V rámci sbírkotvorné činnosti bude naplňována revidovaná koncepce z roku 2018. Sbíрка bude obohacována o nové sbírkové předměty získané při výzkumech a přípravách výstav, ať už sběrem či dary a nákupy, a sbírkový fond bude kontrolován a hodnocen. Instituce bude vybrané předměty konzervovat a restaurovat.

Oddělení historie (oddělení společenských věd Jeseník a oddělení společenských věd Javorník)

V roce 2022 instituce plánuje znalecké posouzení pozůstalosti Emila Brandela, významného malíře pocházejícího ze Zlatých Hor, a případnou akvizici celé pozůstalosti. Jedná se o několik kusů maleb zejména s církevní tematikou a několik desítek větších či menších skic a náčrtů. Rovněž budou zhodnoceny malby Richarda Assmanna a grafiky Ericha Hürdena a v případě kladného posouzení ceny při zájmu prodejce dojde rovněž k akvizicím.

Akvizice vybraných uměleckých děl bude pořízena za předpokladu úspěšného převodu finančních prostředků ze zlepšeného výsledku hospodaření z roku 2021 do investičního fondu organizace za souhlasu zřizovatele přibližně v polovině roku 2022.

Drobnější akviziční činnost bude prováděna v rámci příprav výstavních projektů (zejm. Dějiny zdravotní a lázeňské péče na Jesenicku ale také Zlaté české ručičky) a badatelských záměrů, a to ponejvíce vlastním sběrem, někdy darem či nákupem. V neposlední řadě budou systematicky sbírány dokumenty a předměty z kategorie soudobých dějin, a to dle sestaveného desetiletého plánu podle tematických kategorií.

V návaznosti na chronologickou evidenci bude podle časových možností probíhat co nejdříve po zápisu do ní i zápis systematický. Minimální počet nových zápisů v evidenci chronologické bude 50 inventárních čísel.

U sbírkových předmětů, které pro rok 2022 podléhají inventuře, a u sbírkových předmětů, které budou vynášeny z důvodů zápůjček, proběhne průběžné základní čištění. Při novém ukládání budou předměty uloženy tak, aby nedošlo a nedocházelo k jejich poškození. V případě potřeby proběhne po konzultaci s odborníkem ošetření, např. desinfekce apod. V případě nutnosti odborného zásahu pak proběhne zrestaurování externí službou, popřípadě dojde ke konzervaci.

Inventarizace obou historických podsbírek bude v roce 2022 probíhat podle schváleného desetiletého plánu revizí (2020–2029). Proběhne také inventura nových akvizic a revize předmětů v dlouhodobých zápůjčkách (včetně interních).

Oddělení archeologie

Z hlediska sbírkotvorné činnosti se oddělení archeologie VMJ bude věnovat pokračování zápisů starých sbírek předchozích archeologických prací ze zámku na Jánském vrchu. Ve spolupráci se SZM bude probíhat konzervace kovového materiálu, budou dokončeny analýzy a práce stran významného nálezu bronzového meče.

V návaznosti na chronologickou evidenci bude podle časových možností probíhat co nejdříve po zápisu do ní i zápis systematický. Odhadovaný počet zápisů je v tomto stupni 100 čísel. Z hlediska z významnosti se budou jevit např. sběry z oblasti zřícenin hradů Jesenicka, zejm. hradu Koberštejnu.

U sbírkových předmětů archeologické části podsbírký proběhne průběžné základní čištění. Při novém ukládání budou předměty uloženy tak, aby nedošlo a nedocházelo k jejich poškození. V případě potřeby proběhne po konzultaci s odborníkem ošetření, např. desinfekce apod. Ke konzervaci dojde u vytipovaných předmětů, odhadem u cca 40. V případě nutnosti odborného zásahu pak proběhne restaurování externí službou.

Inventarizace archeologického fondu proběhne v roce 2022 podle schváleného desetiletého plánu revizí (2020–2029). Proběhne také inventura nových akvizic a revize předmětů v dlouhodobých zápůjčkách (včetně interních).

Oddělení biologie

V roce 2022 bude pokračovat systematická hmotná i fotografická dokumentace významných sběrů a nálezů jako podkladového materiálu pro koncepční činnost a pro mapování fauny a flóry na Jesenicku. Pracovník biologie se zaměří zejm. na fotografickou dokumentaci chráněných druhů a sledování stavu jejich výskytu. Sbírková činnost se zaměří na rozšiřování méně početných herbárií a na srovnávání výskytu druhů v minulosti a dnes. Rovněž se zaměří na sběr bezobratlých a usmrcených obratlovců, vajec a hnízd ptáků a dalšího, a to plánovitě i náhodně.

V návaznosti na chronologickou evidenci bude podle časových možností probíhat co nejdříve po zápisu do ní i zápis systematický. Minimální počet nových zápisů v evidenci chronologické bude 180 čísel.

Inventarizace botanického a zoologického fondu proběhne v roce 2022 podle schváleného desetiletého plánu revizí (2020–2029). Při novém ukládání budou předměty uloženy tak, aby nedošlo a nedocházelo k jejich poškození. V případě nutnosti odborného zásahu pak proběhne restaurování externí službou, popřípadě dojde ke konzervaci.

Závažné problémy s biologickým depozitářem neočekáváme, nadále bude kontrolována teplota a relativní vlhkost; odvlhčovače jsou nainstalovány. V jarních měsících proběhne každoroční ošetření biologické sbírky proti hmyzu, plísním a houbám plynováním. Proběhne také inventura nových akvizic a revize předmětů v dlouhodobých zápůjčkách (včetně interních).

Oddělení geologie

V roce 2022 bude pokračovat budování systematické sbírky eratických souvků evidencí přírůstků zapsaných v letech 2020 a 2021 a doplňováním sbírky novým materiálem z terénu. Rovněž pokročí terénní dokumentace a na ni navazující sbírkotvorná aktivita v tématu mapování výskytu eolických jevů pleistocenní periglaciální zóny v předpolí Rychlebských hor a Zlatohorské vrchoviny.

V návaznosti na chronologickou evidenci bude podle časových možností probíhat co nejdříve po zápisu do ní i zápis systematický. Minimální počet zápisů do druhého stupně evidence bude 200 inventárních čísel.

Geologický depozitář bude inventarizován podle schváleného desetiletého plánu revizí. Proběhne také inventura nových akvizic a revize předmětů v dlouhodobých zápůjčkách (včetně interních).

Vzdělávací činnost

Muzeum bude pokračovat v zavedených formách vzdělávací a osvětové činnosti a bude diskutovat a pilotovat nové formy. Plán vzdělávacích akcí podává následující přehled:

Exkurze

duben	Zaniklé sídelní jednotky v okolí Bílé Vody Pavel Macháček
květen	Pevninský ledovec mezi Sokolským hřbetem a Rejvízskou hornatinou Mgr. Martin Hanáček, Ph.D.
červen	Po stopách ochrany kupecké stezky (Hrádek, Pustý zámek, Rychleby) Mgr. Milan Rychlý
červenec	Co žije ve vodě? Mgr. Ludmila Slezáková
srpen	400 miliónů let staré moře v Jeseníkách Mgr. Martin Hanáček, Ph.D.
září	Procházka jesenickým hřbitovem Mgr. Matěj Matela, Mgr. Květoslav Growka
říjen	Procházka za historií zámku Jánský vrch u Javorníka Mgr. Milan Rychlý
listopad	Geologie Javornicka Mgr. Martin Hanáček, Ph.D.

Přednášky tematické – Vodní tvrz (Rytířský sál)

leden	Rejvízská hornatina pohledem přízemním i nebeským Mgr. Pavel Rušar
únor	Kam i pan král chodil sám – historie toalet ve světě i u nás Mgr. Milan Rychlý
březen	Jeseničtí pytláci v dobách starého mocnářství Mgr. Matěj Matela
duben	Naši jeseničtí netopýři Mgr. Ludmila Slezáková
květen	Představujeme nové Jesenicko – vlastivědný sborník Mgr. Květoslav Growka Pohnutý osud otce Viktora Nevického, faráře řeckokatolické církve (přednáška s besedou) Mgr. Matěj Matela
červen	Co neprojde dveřmi depozitářů Mgr. Jan Petrásek
červenec	Kaltenštejn – přiblížení archeologických výzkumů v letech 2020 a 2021 Mgr. Milan Rychlý, Mgr. Jiří Juchelka, Ph.D.
srpen	Komentované promítání muzejních stereonegativů Mgr. Jan Petrásek
září	Soudní stíhání nacistů a válečných zločinců na Jesenicku 1945-1948 Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

říjen	Proměny nemocniční péče na Jesenicku Mgr. Jan Petrásek
listopad	Stromy nejen v jesenických pověstech Mgr. Matěj Matela
prosinec	Saně – od smrkových polen po setiny vteřiny Pavel Macháček

Přednášky k výročím a připomenutí významných událostí – Vodní tvrz

8. května	Rok 1945 v Evropě a exkurz k událostem na Jesenicku Bc. Kamil Tomášek
28. října	Připomenutí okolností vzniku Československa v roce 1918 Pavel Macháček
11. listopadu	První světová válka, její historická paměť a její veteráni s exkurzem na Jesenicko Ing. Radim Kapavík
17. listopadu	Připomenutí událostí listopadu 1989 na Jesenicku Mgr. Matěj Matela

Přednáškovou činnost budou doplňovat přednášky na objednávky, např. pro město Vrbno pod Pradědem, Staré Město, Zlaté Hory, Vidnava, Brontosaurus, Domov pro seniory a další.

Nabídka edukačních programů pro školy – Vodní tvrz/exteriér

- Stromy v našem okolí (Mgr. Ludmila Slezáková)
- Když se řekne minerál (Mgr. Karolína Odrášková)
- Ochraňuj mě, dokud můžeš! (Mgr. Karolína Odrášková)

Pilotní a významné projekty

Mizející paměť kraje pod Pradědem – Vlastivědné muzeum Jesenicka začne výběrovým způsobem zachycovat regionální historickou paměť prostřednictvím rozhovorů s pamětníky z co nejširšího spektra politických, hospodářských i sociálních kontextů, a to bez vazby na konkrétní témata. Zachycován bude obraz i zvuk; v případě, že pamětníci nebudou s obrazem souhlasit, pak jenom zvuk. Databáze rozhovorů bude prozatím uzavřená, sloužit bude převážně k badatelským účelům. Přepisovány budou pouze rozhovory významných osobností v relevantních částech, které pak mohou být publikovány v rámci vlastivědného sborníku Jesenicko. Garantují Pavel Macháček a Mgr. Pavel Rušar.

Podcasty – řada řízených rozhovorů s odborníky, podcasty budou prezentovány ve formě audia na webu a facebooku muzea, městských kulturních zařízení a rovněž dalších online platformách. Touto aktivitou reaguje muzeum zejména na krizi spojenou s dopady pandemie covidu-19 v České republice, kdy byla muzea uzavřena a kdy nebylo možné pokračovat v tradičních přednáškách a exkurzích. Tématem bude povětšinou regionální vlastivěda, ale zejména (nikoliv vždy) u externích hostů budou zaznívat i jiná témata. Garantuje Mgr. Pavel Žurek.

Mezinárodní den muzeí (18. 5.) – VMJ nabídne komentované prohlídky odbornými pracovníky VMJ a vstupy do krátkodobých výstav i expozic zdarma, koordinaci garantují pracovníci recepce. Garantuje Mgr. Pavel Žurek.

European heritage days (září) – VMJ nabídne vstupy k expozicím a výstavám za 50 procent ceny a komentované prohlídky pro návštěvníky, koordinaci garantují pracovníci recepce. Garantuje Mgr. Pavel Žurek.

IQ festival – (termín dle pandemické situace) – už tradiční a oblíbený festival IQ Play je putovní hravá výstava, na které jsou k vidění, ale hlavně k vyzkoušení hry a hračky edukativního charakteru, smyslové hračky, Montessori pomůcky, dřevěné hračky, logické hry, stavebnice a zvětšeniny her. Festival se uskuteční ve spolupráci s Inspirace Zlín, z.s., za VMJ spoluorganizuje Zuzana Laštovicová, DiS.

Festival IM ZENTRUM – umělecký a historický česko-německý festival, specifika zapojení i data realizace budou diskutována s partnery, a to na základě vývoje pandemie Covid-19 v ČR, za VMJ spoluorganizuje Mgr. Markéta Kobierská.

Festival JESNĚNÍ – sousedský a kulturní festival připravovaný spolkem Sudetikus, specifika zapojení i data realizace budou diskutována s partnery, a to na základě vývoje pandemie nemoci covid-19 v ČR, za VMJ spoluorganizuje Zuzana Laštovicová, DiS.

Standardy

Podle zákona 122/2000 Sb. v platném znění jsou kodifikovány standardy veřejných služeb. Jejich dodržování je prioritou i pro rok 2022.

Standard časové dostupnosti

Vlastivědné muzeum Jesenicka dodržuje standard časové dostupnosti především zpřístupněním stálých expozic a krátkodobých výstav a to tak, že informace o době, ve které lze expozice a výstavy navštívit jsou zveřejňovány na internetových stránkách muzea i v tištěných periodikách. Otevírací doba ve Vodní tvrzi je od 2. 1. do 31. 12. ve dnech úterý až neděle od 09.00 do 17.00. O výjimkách a omezeních je veřejnost informována s předstihem v tištěné i internetové podobě. Otevírací doba Muzea Vincenze Priessnitze bude stanovena na pátek až neděli, vždy od 10.00 do 17.00, a to v měsících červenec a srpen. Data krátkodobých výstav budou opět zveřejňována na internetu i skrze tištěná periodika, plakáty, sociální sítě a dalšími kanály.

Muzejní programy budou rovněž pořádány a informace o nich zveřejňovány na internetových stránkách instituce a skrze speciální plakáty či tištěná periodika, jedná se především o workshopy ke krátkodobým výstavám, přednášky, semináře a exkurze, event. edukační programy, minikurzy, programy pro nadané žáky ad.

Výroční zpráva za rok 2021 bude zveřejněna na internetových stránkách nejpozději do konce dubna roku 2022. Zkrácená verze pak ve sborníku Jesenicko a v kronice města Jeseník.

Odborné posudky a expertízy bude mimo vlastní výzkumnou činnost provádět VMJ na vyžádání.

Standard ekonomické dostupnosti

Instituce poskytuje zlevněné vstupné pro děti, žáky, studenty, seniory, zdravotně postižené. Instituce nabízí bezplatné vstupy ve dnech 18. 5. a 28. 10., ve dnech Evropského kulturního dědictví pak nabízí vstupy za 50 procent ceny. Standard bude naplňován prostřednictvím slev a volných vstupů, informace budou zveřejněny na internetových stránkách muzea, na plakátech a tabulích, event. v tisku.

Slevy 50 % ze základního vstupného budou uplatňovány pro žáky, studenty středních a vysokých škol (do 26 let), pro seniory nad 60 let, pro držitele karet ZTP a ZTPP, Eurobeds, Senior Pas, Ďas, Čtyřlístek a pro dospělé členy rodiny, která využije karty Rodinný pas.

Volné vstupy do stálých expozic a krátkodobých výstav jsou umožněny pro děti do 6 let v doprovodu dospělých, pro pedagogický doprovod u hromadných výprav a dále pro držitele průkazů AMG, Olomouc Region card, Zváz múzeí na Slovensku, Fond ohrožených dětí, Cestovní kniha, Zaměstnanec Krajského úřadu Olomouckého kraje.

ceník vstupného bude zveřejněn na webu a na vývěsných tabulích zařízení Vlastivědného muzea Jesenicka, p. o.

Standard fyzické dostupnosti

Bezbariérový přístup je návštěvníkům s fyzickým omezením umožněn pouze do Rytířského sálu Vodní tvrze, kde se nachází přednáškový a koncertní sál. Expozice a krátkodobé výstavy ve Vodní tvrzi ani v Muzeu Vincenze Priessnitze zpřístupněny v roce 2022 pro handicapované nebudou. Instituce v tomto smyslu představila zřizovateli studii na rekonstrukci Vodní tvrze, která by bezbariérové vstupy zajišťovala. V rámci rekonstrukce Vodní tvrze se výhledově plánuje zpřístupnění všech výstavních prostor.

Omezení dostupnosti

Omezení dostupnosti je plánováno pouze po dobu rekonstrukce toalet ve Vodní tvrzi, a to pouze na této budově v březnu a dubnu 2022. V mimořádných situacích bude veřejnost o uzavření informována prostřednictvím webu, v tisku a na vývěskách a informačních tabulích.

V Jeseníku dne 22. 03. 2022 (doplněná verze dle připomínek věcně příslušného radního Rady OK)

Mgr. Pavel Rušar
ředitel Vlastivědného muzea Jesenicka, p. o.